

С. В. ЗАСАНЬКА, канд. екон. наук, доц., С. Н. С.

АНАЛІЗ МЕХАНІЗМІВ І СТРУКТУР МІЖНАРОДНОГО ОБМІНУ НАУКОВИМИ ЗНАННЯМИ Й ЕКСПЕРТНИМ ДОСВІДОМ

Резюме. У статті розглянуто важливий аспект глобального наукового співробітництва, аналіз робочих механізмів і структур міжнародного обміну науковими знаннями й експертним досвідом. Досліджено ключові аспекти, що охоплюють міжнародні організації та ініціативи, білатеральне та мультилатеральне співробітництво, академічний обмін, наукові конференції та мережі, програми фінансування та грантів, структури національних і міжнародних дослідницьких проєктів, а також заходи та ініціативи у сфері інновацій.

У результаті поданого увазі читачів дослідження розкрито головні питання особливостей того, як: міжнародні організації та ініціативи сприяють обміну науковими знаннями й експертним досвідом; різні види співробітництва та фінансування впливають на глобальну співпрацю, обмін інноваціями і дослідницькими знаннями, а також сприяють розвитку міжнародних наукових зв'язків і нових технологій.

Загалом аналіз цих аспектів допомагає зрозуміти те, як обмін науковими знаннями й експертним досвідом відбувається на міжнародному рівні і як це впливає на розвиток науково-технічної сфери та інновацій.

Проаналізовано практичні механізми і структури міжнародного обміну науковими знаннями й експертним досвідом, а також додано теоретичний контекст для розуміння цих процесів.

У статті використано елементи дослідження, аналізу, порівняння та синтезу для дослідження робочих механізмів міжнародного обміну.

Стаття вказує на важливість розуміння та підтримки глобального наукового співробітництва і зміцнення міжнародних наукових зв'язків та обміну інноваціями.

Стаття може бути корисною для дослідників, викладачів, студентів, учасників міжнародних наукових проєктів, організацій, які фінансують наукові дослідження, а також інших зацікавлених осіб.

Ключові слова: міжнародна співпраця, співробітництво, обмін знань, експертний досвід, наукові знання, інновації, угоди.

ВСТУП

У сучасному світі глобальне наукове співробітництво та обмін інноваційними ідеями мають важливе значення для досягнення суспільних і технологічних проривів. З метою реалізації цієї амбіційної мети інститути, дослідницькі групи й академічні установи з усього світу вступають у процес міжнародного обміну науковими знаннями та експертним досвідом. Однак для успішного функціонування цього процесу необхідно зрозуміти і детально проаналізувати робочі механізми та структури, які є основою такого міжнародного обміну. Тому в ході дослідження буде здійснено аналіз ключових аспектів, які визначають саме міжнародний обмін науковими знаннями й експертним досвідом. Досліджено різноманітні аспекти, включаючи роль міжнародних організацій та ініціатив, білатеральне та мультилатеральне співробітництво, академічний обмін, значення наукових конференцій і мереж, програм фінансування та грантів, структури національних та міжнародних дослідницьких проєктів, а також заходи та ініціативи у сфері інновацій. Цей аналіз допо-

може розкрити сутність міжнародного обміну науковими знаннями та експертним досвідом, визначити його потенціал для створення глобальних інноваційних рішень і сприяти розвитку міжнародних наукових зв'язків. Розуміння цих механізмів і структур є важливим кроком у напрямі зміцнення глобального наукового співробітництва і сприяння обміну знань та інновацій між націями і культурами. Отже, загальна мета статті полягає в здійсненні аналізу робочих механізмів та структур, які спрямовані на міжнародний обмін науковими знаннями і експертним досвідом у галузі науки, досліджень та інновацій.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Зростаюча важливість обміну науковими знаннями й експертним досвідом на міжнародній арені визначає актуальність дослідження робочих механізмів і структур, що визначають цей обмін. Останніми роками у світі активно розвиваються тенденції та практики такого обміну, які визначаються ключовими аспектами, які узагальнено в **таблиці 1**.

Таблиця 1

Тенденції та практики обміну науковими знаннями та експертним досвідом у світі

Сфера обміну	Складові	Характеристика
Наукові спільноти та мережі	Міждисциплінарність	Зростає важливість співпраці між різними науковими галузями для розв’язання складних проблем
	Мережева взаємодія	З’являються нові платформи та соціальні мережі для вчених, де вони можуть ділитися своїми дослідженнями та знахідками
Відкритий доступ до наукової інформації	Відкритий доступ	Рух у бік відкритого доступу до наукових публікацій, що дає змогу широкому загалу вільно отримувати інформацію
Глобалізація та міжнародна співпраця	Глобальні дослідницькі проекти	Зростає кількість міжнародних дослідницьких ініціатив, де вчені з усього світу об’єднують зусилля для розв’язання глобальних проблем
Технологічні інновації	Електронні інструменти для обміну	Виникають та поширюються електронні інструменти та платформи для взаємодії та обміну інформацією між науковцями
Експертна система та підтримка рішень	Експертні системи	Застосовується штучний інтелект та аналітичні інструменти для обробки великих обсягів інформації та виявлення ключових висновків
Освіта та наукова комунікація	Наукова комунікація	Зростає увага до навичок ефективної наукової комунікації як важливої складової обміну знань
Звернення до громадськості	Залучення громадськості	Акцент на взаємодії з громадськістю та роз’ясненні значущості наукових досліджень для широкої громадськості

Примітка: таблиця сформована автором на основі опрацювання літературних джерел 1–36.

Ці тенденції засвідчують, що обмін науковими знаннями та експертним досвідом стає більш відкритим, глобальним і доступним для різних зацікавлених сторін. Використання сучасних технологій і підходів до обміну інформацією допомагає розширювати обсяг та вплив наукового співтовариства, сприяти активному розвитку науки та технологій. Інновації, нові відкриття та провідні дослідження відбуваються завдяки обміну ідеями та дослідницькими результатами між вченими з різних країн. Це допомагає вирішувати глобальні виклики, такі, як зміна клімату, медичні проблеми та технологічні інновації. Обмін експертним досвідом допомагає в розв’язанні практичних завдань і має значний вплив на покращення якості життя та соціальний прогрес — від ефективності систем охорони здоров’я та освіти до підвищення конкурентоспроможності економік. Зазначені обміни відіграють ключову роль у розвитку міжнародних відносин і сприяють розумінню різноманітних культур і світоглядів.

Отже, обмін науковими знаннями й експертним досвідом відіграє важливу роль у сучасному світі, сприяючи прогресу, розвитку та співпраці.

З огляду на це, пропонована стаття присвячена аналізу робочих механізмів і структур міжнародного обміну науковими знаннями й експертним досвідом із метою розкриття їхнього впливу на глобальне наукове співробітництво та обмін передовими ідеями.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Аналіз останніх досліджень і публікацій у галузі обміну науковими знаннями й експертним досвідом вказує на зростаючий інтерес до цієї теми серед наукової спільноти. Дослідження та наукові праці, що опубліковані останніми роками, зосереджуються на декількох ключових аспектах. У багатьох статтях проаналізовано роль таких міжнародних організацій, як Організація Об’єднаних Націй (ООН), Всесвітня Торгова Організація (ВТО) та ін. у розвитку міжнародного обміну науковими знаннями. У дослідженнях висвітлено їхні програми та ініціативи для сприяння співпраці та обміну досвідом між країнами. Важливим об’єктом аналізу цих праць є білатеральні угоди і мультилатеральні домовленості між країнами та організаціями. Дослідники

спостерігають, як такі угоди впливають на обмін знань, технологій і експертного досвіду. У дослідженнях академічного обміну аналізується роль міжнародних програм обміну студентів, викладачів і дослідників у сприянні обміну знань і досвіду в галузі науки та освіти. Визначаються вигоди і проблеми таких програм.

Науковці звертають увагу на роль наукових конференцій, симпозіумів і мереж у сприянні обміну ідеями та співпраці між вченими з різних країн. У межах програм фінансування та грантів вони вивчають вплив фінансової підтримки і грантів на розвиток наукових проєктів і обмін експертним досвідом. Багаточисленні структури національних і міжнародних дослідницьких проєктів здійснюють дослідження, що спрямовані на аналіз структур і механізмів проєктів, які сприяють обміну науковими знаннями. У заходах та ініціативах у сфері інновацій відзначається роль ініціатив і програм, що спрямовані на розвиток інновацій та комерціалізацію наукових розробок.

Ці аналізи вказують на різноманітність та важливість аспектів обміну науковими знаннями та досвідом у сучасному науковому співтоваристві.

Окрім цього, зароджуються нові дисципліни, як от, наприклад, "human geography" (людська географія), згідно з теорією якої обмін знаннями та передача знань включає різні практики соціального навчання, застосовні до різних громадських контекстів, з участю політиків, практиків та бізнесу. Тут географія виступає призмою для виявлення різних процесів обміну знаннями, розрізняючи дані, інформацію, знання та мудрість [1]. Потреба в управлінні знаннями базується на створенні вартості та науковому виробництві. Для цього міждисциплінарність, мультидисциплінарність і трансдисциплінарність сприяє цьому процесу, особливо в побудові нового знання, а інформаційні та комунікаційні технології дають змогу обмінюватися знаннями між географічно розкиданими людьми [2].

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Аналіз робочих механізмів і структур міжнародного обміну науковими знаннями і експертним досвідом є важливим для розуміння та підтримки глобальної наукової співпраці та обміну інноваційними ідеями. Ключовими аспектами аналізу таких механізмів та структур є: міжнародні організації та ініціативи; білатеральне та мултилатеральне співробітництво; академічний обмін; наукові конференції та мережі; програми фінансування та грантів; структури національних і міжнародних дослідницьких проєктів; заходи та ініціативи у сфері інновацій.

Здійснимо аналіз кожного з зазначених аспектів.

1. Міжнародні організації та ініціативи.

Серед важливих засад аналізу цього аспекту є дослідження діяльності міжнародних організацій і форумів. Такі міжнародні організації, як ООН, ЮНЕСКО, Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІПО), Європейська комісія, Світова організація торгівлі (СОТ), працюють над сприянням обміну експертними знаннями та досвідом у галузі науки, технологій та інновацій.

ООН має численні спеціалізовані агентства, які сприяють обміну знаннями та досвідом у різних сферах. Наприклад, Всесвітня організація з охорони здоров'я (ВООЗ) координує міжнародні дослідження в галузі охорони здоров'я, а ЮНЕСКО працює над розвитком освіти та культури в різних країнах. Головна мета ЮНЕСКО — підвищення рівня освіти, зміцнення наукової співпраці та збереження культурної спадщини. Організація відома також через такі програми та ініціативи, як програма світової спадщини, програма "Освіта для всіх", програма "Молодь та медіа" тощо. Організація має місію сприяти миру та безпеці на основі співпраці в галузях освіти, науки, культури та інформації, що робить її важливим гравцем у розвитку світового співробітництва та питаннях збереження культурної спадщини [3].

Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІПО) сприяє захисту інтелектуальної власності та розвитку інноваційних технологій. Вона координує міжнародні домовленості та надає патентні послуги, що сприяють обміну технологіями [4].

Європейська комісія, як частина Європейського Союзу, розробляє та фінансує програми для наукового дослідження та інновацій, зокрема Horizon 2020 (і його наступник Horizon Europe). Ці програми відкриті для міжнародного участі, що сприяє обміну знаннями та досвідом із країнами поза ЄС [5].

Світова організація торгівлі (СОТ), також відома як Всесвітня торговельна організація, є міжнародною організацією, яка займається регулюванням міжнародної торгівлі. Головні завдання СОТ передбачають: сприяння вільній і справедливій торгівлі; регулювання торгівлі; захист інтелектуальної власності; сприяння економічному зростанню та розвитку; сприяння економічному розвитку країн через вільну торгівлю, що стимулює допомогу країнам-членам; розвиток і співпраця. СОТ є однією з ключових міжнародних організацій, що сприяють стабільності та розвитку світової економіки шляхом регулювання та сприяння торгівлі між країнами. Вона відіграла важливу роль у зниженні мит і

торговельних обмежень між країнами та сприяла підняттю життєвого рівня у багатьох регіонах світу [6].

2. Білатеральне та мультилатеральне співробітництво.

Білатеральні угоди — це міжнародні договори або угоди, які укладаються між двома державами / сторонами для регулювання питань, що стосуються відносин між цими сторонами. Ці угоди можуть мати різний характер і охоплювати різні сфери співробітництва.

Основні характеристики білатеральних угод передбачають:

- двосторонність: білатеральні угоди завжди укладаються між двома сторонами. Це означає, що обов'язки та права, передбачені угодою, застосовуються лише до цих двох сторін;
- обмін вигодами: білатеральні угоди часто ґрунтуються на принципі обміну вигодами. Кожна сторона може вигравати від угоди, отримуючи певні переваги або гарантії в обмін на певні зобов'язання;
- регулювання конкретних питань: білатеральні угоди можуть стосуватися таких аспектів міжнародних відносин, як торгівля, економічна співпраця, безпека, міграція, наука і технології, культурний обмін тощо;
- гнучкість: у порівнянні з мультилатеральними угодами, де беруть участь багато сторін, білатеральні угоди можуть бути більш гнучкими і простими в переговорах і виконанні.

Прикладом білатеральної угоди може бути торговельна угода між двома країнами, угода про взаємну допомогу в галузі науки та технологій, меморандум про взаєморозуміння між двома університетами для академічного обміну тощо.

Білатеральні угоди є одним з головних інструментів міжнародних відносин і можуть сприяти розвитку співробітництва та регулюванню конкретних питань між країнами чи організаціями. Вони створюють правовий і організаційний фреймворк для співробітництва в галузі науки, технологій та інновацій [7; 8]. Це можливо за певних умов:

- білатеральні угоди можуть містити положення про обмін науковими дослідженнями, технічними знаннями та інноваційними розробками між двома сторонами. Це може бути особливо корисним у таких важливих галузях, як медицина, енергетика, інформаційні технології тощо;
- угоди можуть передбачати можливість спільних досліджень і розробок між організаціями чи установами з обох сторін, що дає змогу поєднати експертність і ресурси для вирішення складних технологічних завдань;

- угоди можуть містити положення про ліцензування і трансфер технологій між компаніями чи установами з обох країн, що сприяє комерціалізації технологічних розробок та інноваційних вирішень;
- у деяких випадках білатеральні угоди можуть надавати пільги або сприяти доступу до ринків іншої сторони для продуктів і технологій, що базуються на інноваціях;
- угоди можуть сприяти обміну вченими, інженерами та фахівцями з обох сторін, що сприяє обміну досвідом і знаннями;
- угоди можуть передбачати заходи для стимулювання інвестицій в інноваційні проекти та технологічні стартапи [7–9].

Загалом білатеральні угоди створюють рамки для співпраці, що сприяють обміну технологіями та інноваціями, спільним дослідженням і розвитку нових продуктів і послуг, а також розширенню можливостей для впровадження передових технологій на ринках обох сторін.

Мультилатеральне співробітництво — це вид міжнародної співпраці, у якій бере участь троє чи більше країн або міжнародних організацій, для спільного розв'язання певних проблем або досягнення спільних цілей. У контексті мультилатерального співробітництва країни спільно обговорюють, розробляють і приймають рішення та домовленості, які можуть впливати на такі аспекти міжнародних відносин, як торгівля, екологія, безпека, права людини, розвиток, наука і технології тощо.

Головні особливості мультилатерального співробітництва передбачають наступне:

- у порівнянні з білатеральним співробітництвом (між двома сторонами) мультилатеральне співробітництво передбачає участь більшої кількості сторін, що може сприяти більш широкому обговоренню і прийняттю рішень;
 - учасники мультилатерального співробітництва зазвичай збираються на конференціях, самітах або зустрічах, щоб обговорити питання і розробити спільні плани дій;
 - головним результатом мультилатерального співробітництва є укладання міжнародних угод, конвенцій або договорів, у яких сторони зобов'язуються дотримуватися певних правил або діяти в певний спосіб для досягнення спільних цілей;
 - мультилатеральні угоди часто спрямовані на створення загальних стандартів, які відображають загальні цінності та інтереси міжнародної спільноти, що дає змогу забезпечити більшу єдність у рішеннях і діях.
- Мультилатеральні угоди можуть мати вирішальне значення для розв'язання глобальних

проблем і забезпечення спільного добробуту всіх учасників міжнародного співробітництва [10–12]. Прикладом мультилатерального співробітництва є Організація Об'єднаних Націй (ООН), Всесвітня Торгова Організація (ВТО), Кліматична конвенція ООН тощо.

Варто зазначити низку ключових особливостей таких угод:

- відіграють важливу роль у сприянні обміну технологіями й інноваційними рішеннями;
- можуть створювати форуми, де країни можуть обмінюватися доступом до наукових досліджень, технологічних розробок і інноваційних рішень. Це може охоплювати обмін інформацією, даними, патентами і знаннями;
- сприяють створенню спільних наукових програм і ініціатив, які об'єднують науковців та інженерів із різних країн для спільних досліджень і розробок;
- передбачають фінансову підтримку для проєктів з обміну технологіями та інноваційними рішеннями. Це можуть бути гранти, кредити, фонди чи інші форми фінансування для розвитку і впровадження технологічних рішень;
- розробляють і встановлюють міжнародні нормативні стандарти для технологій і інновацій, що сприяє їх глобальній сумісності та обміну;
- можуть підтримувати створення спільної інфраструктури, що дає країнам змогу більш ефективно обмінюватися технологіями та інноваційними рішеннями.

Мультилатеральні угоди створюють загальний каркас, у межах якого країни можуть спільно працювати над розвитком і впровадженням провідних технологій та інноваційних рішень, що сприяє глобальному обміну та розвитку. Мультилатеральні організації можуть сприяти обміну фахівцями, дослідниками і технічними спеціалістами між країнами, що сприяє обміну знаннями і досвідом [12–14].

3. Академічний обмін.

Міжнародні програми обміну студентів, викладачів і дослідників відіграють важливу роль у сприянні обміну знань, розвитку міжнародних дослідницьких команд і зміцненні міжнародних наукових зв'язків. Оцінюючи їхній вплив, можна виділити декілька ключових аспектів:

- програми обміну надають студентам, викладачам і дослідникам можливість навчатися та працювати в іншій країні. Таким чином, відбувається обмін академічними знаннями та навичками, зокрема це стосується розробки нових дослідницьких методів, освоєння іноземних мов, розширення горизонтів інтелектуальної діяльності;

- обмін створює можливість для студентів і дослідників із різних країн спільно працювати над дослідженнями та проєктами. Це може призвести до створення міжнародних дослідницьких команд, які мають різні перспективи та досвід і можуть генерувати нові ідеї та рішення;
 - учасники обміну мають можливість встановити міжнародні наукові зв'язки, які можуть залишитися активними впродовж всього їхнього професійного життя. Це допомагає у створенні мережі науковців і сприяє подальшому обміну досвідом і знаннями;
 - програми обміну сприяють інтернаціоналізації вищої освіти та дослідницької роботи. Вони роблять академічне середовище більш різноманітним і сприяють залученню іноземних студентів та викладачів, що розширює культурний обмін і підвищує якість навчання та досліджень;
 - міжнародні обміни можуть сприяти розвитку наукових інновацій і технологій через співпрацю дослідників із різних країн. Вони можуть стимулювати обмін ідеями та сприяти розробленню нових продуктів і послуг.
- Загалом міжнародні програми обміну є важливим інструментом для сприяння обміну знань, створення міжнародних наукових команд і співпраці у сфері науки та досліджень. Вони допомагають розвивати інтелектуальний потенціал і сприяють розв'язанню глобальних викликів завдяки спільним зусиллям науковців з усього світу [15–18].

4. Наукові конференції та мережі.

Міжнародний обмін експертними знаннями і досвідом за допомогою наукових конференцій та мереж — це важливий аспект розвитку наукового співтовариства та обміну інформацією між вченими і фахівцями з різних країн. Варто навести приклади деяких робочих механізмів і структур, які підтримують цей обмін.

Міжнародні наукові конференції є одними з найважливіших механізмів обміну знаннями та досвідом між науковцями з усього світу. Ці конференції організовуються в різних галузях і дають дослідникам змогу представити свої доробки, обговорити результати та дізнатися про останні наукові досягнення.

Публікація наукових робіт у міжнародних наукових журналах дає змогу дослідникам з усього світу мати доступ до результатів досліджень. Онлайн-платформи журналів надають можливість широкому колу науковців отримувати доступ до наукової літератури.

Заклади вищої освіти і наукові установи часто беруть участь у програмах обміну, які дають студентам, аспірантам і науковцям змогу навчатися

або працювати в інших країнах, обмінюючись знаннями та досвідом. Багато країн надають можливості для іноземних студентів і науковців приїжджати для стажування або досліджень. Багато наукових установ та закладів вищої освіти входять до міжнародних наукових мереж і об'єднань, які дозволяють науковцям співпрацювати, обмінюватися ідеями та ресурсами та проводити спільні дослідження. Для вирішення великих наукових завдань часто створюються міжнародні наукові консорціуми, у яких беруть участь науковці з різних країн. Багато галузей мають свої наукові асоціації та об'єднання, які сприяють співпраці та обміну інформацією в межах конкретної галузі [19–23].

5. Програми фінансування та грантів.

Міжнародну обміну експертними знаннями та досвідом зазвичай сприяють різні програми фінансування та гранти. Можна назвати низку програм та ініціатив, які спрямовані на підтримку міжнародного обміну експертними знаннями та досвідом:

Програма Європейського Союзу “Erasmus+” надає фінансування для студентів, викладачів і науковців, щоб вони могли навчатися та працювати в університетах та організаціях у різних країнах. Вона сприяє міжнародній співпраці в галузі освіти та досліджень.

Програма Європейського Союзу “Горизонт 2020” надає гранти для досліджень та інновацій й спрямована на підтримку наукових досліджень та співпраці між дослідниками з різних країн.

Програма “Фулбрайт”, яку фінансує уряд США, надає гранти для студентів, викладачів і науковців із різних країн, щоб вони могли навчатися та проводити дослідження в Сполучених Штатах.

“Марії Кюрі” — програма Європейської Комісії, що надає гранти для молодих дослідників, які прагнуть вивчати за кордоном або проводити дослідження в міжнародних лабораторіях.

Програма “Technology Linked Internet Grants Program” надає фінансування для міжнародних проектів, які спрямовані на розвиток технологій та інновацій у галузі інформаційних технологій.

Ці програми стимулюють міжнародну співпрацю та інновації, що надає науковцям та експертам можливість обмінюватися знаннями та досвідом між країнами. Вони також сприяють вирішенню глобальних викликів і сприяють розвитку суспільства загалом [24–28].

6. Структури національних та міжнародних дослідницьких проектів.

Національні та міжнародні дослідницькі проекти відіграють значну роль у сприянні обміну знань та розвитку науки і технологій. Цей обмін сприяє трансферу технологій, а також розвитку

глобальних наукових спільнот. Зазвичай вони включають команди дослідників, які можуть представляти різні наукові установи, університети, компанії та громадські організації. Структура проекту може передбачати залучення керівника проекту, науковців, інженерів, студентів та інших фахівців, які спільно будуть працювати над розв'язанням конкретних наукових питань. Фінансування національних і міжнародних дослідницьких проектів може здійснюватися через державний бюджет, гранти, спонсорську підтримку від приватних компаній або фондів, а також через міжнародні наукові програми. Це фінансування дає змогу забезпечити необхідні ресурси для проведення досліджень.

Чимало національних і міжнародних дослідницьких проектів спрямовано на розвиток нових технологій та інновацій, у процесі яких створюються нові продукти, методи або послуги, що покращують якість життя та економічний розвиток. Деякі дослідницькі проекти передбачають залучення учасників із різних галузей науки і техніки, що сприяє міждисциплінарному підходу до розв'язання складних проблем і сприяє новаторському підходу до досліджень. Дослідницькі проекти часто передбачають партнерство між різними організаціями, зокрема між університетами, дослідницькими інститутами та компаніями, що підсилює можливість обміну досвідом і знаннями. Результати національних і міжнародних дослідницьких проектів зазвичай публікують в наукових журналах, конференціях, звітах та інших джерелах. Це дозволяє іншим дослідникам і громадськості використовувати ці знання для подальших досліджень та розвитку [29].

Чимало дослідницьких проектів спрямовані на вирішення глобальних викликів, таких, як зміна клімату, здоров'я націй, стійкий розвиток і боротьба зі світовими проблемами. Такі проекти можуть мати значний вплив на суспільство. Національні та міжнародні дослідницькі проекти спільно створюють сприятливий клімат для обміну знань, створення інновацій і розвитку сучасних наукових та технологічних досягнень [30; 31].

7. Заходи та ініціативи у сфері інновацій.

На міжнародному рівні існують численні заходи та ініціативи, що спрямовані на підтримку інновацій та технологічного розвитку, а також сприяють обміну науковими й експертними знаннями. Ключовими механізмами та ініціативами є:

- глобальні дослідницькі мережі, наприклад, Європейська програма Горизонт 2020, яка сприяє міжнародній співпраці в галузі досліджень і розвитку;

- міжнародні інноваційні партнерства та договори, які створюють різні країни. Вони стосуються співпраці з метою спільної розробки інноваційних технологій, що сприяє обміну знаннями та експертними знаннями в галузі наукового дослідження та розвитку нових продуктів;
- міжнародні наукові конференції та заходи, наприклад, технологічні виставки та форуми, які є важливими місцями обміну науковими і експертними знаннями;
- міжнародні організації, наприклад, ООН та Європейська комісія, активно підтримують ініціативи в галузі інновацій і технологічного розвитку, створюючи глобальні стандарти та спільні програми;
- міжнародні інноваційні центри, які сприяють комерціалізації технологій і співпраці між бізнесом та наукою.

Важливо зазначити, що більшість із цих механізмів вимагають інвестицій і зусиль для розвитку міжнародного обміну експертними знаннями та досвідом. Проте вони допомагають створити ефективні механізми обміну та сприяють інноваціям і розвитку науки та технологій на глобальному рівні [32; 33].

Визначення ключових факторів успіху в міжнародних ініціативах із підтримки інновацій є важливим завданням для того, щоб ефективно сприяти інноваційному розвитку та обміну знаннями на міжнародному рівні. Деякі ключові фактори успіху в цьому контексті можна описати такими характеристиками:

- успішні міжнародні ініціативи ґрунтуються на спільно визначених меті та цілях, які відображають потреби всіх учасників;
- наявність компетентного керівництва, що здатне приймати стратегічні рішення, вирішувати конфлікти і керувати ресурсами;
- достатній рівень фінансування для забезпечення виконання завдань та досягнення мети ініціативи;
- успішні ініціативи активно працюють над розвитком інновацій і досліджень, що передбачає створення нових продуктів, технологій, методів або розв'язання складних проблем;
- здатність працювати в міжкультурному середовищі та розуміння різних культурних особливостей;
- наявність системи моніторингу й оцінки результатів ініціативи, що допомагає вчасно виявляти проблеми та коригувати дії;
- залучення зацікавлених сторін (наприклад, громадські організації, приватний сектор, академічні установи) для збільшення успішності;

- забезпечення прав інтелектуальної власності та вирішення питань конфіденційності;
- гнучкість та готовність адаптуватися до змін в умовах діяльності.

Аналіз цих факторів може допомогти визначити, які аспекти міжнародної ініціативи варто покращити для досягнення успіху в підтримці інновацій та задля обміну знаннями [34–36].

ВИСНОВКИ

У ході аналізу робочих механізмів і структур міжнародного обміну науковими знаннями й експертним досвідом було виявлено неабияку значущість міжнародних організацій та ініціатив у створенні ефективних механізмів для такого обміну. Їх роль полягає в утворенні сприятливого середовища для глобальної співпраці, стандартизації та фасилітації інновацій. Визначено, що білатеральне та мультилатеральне співробітництво, а також програми фінансування та грантів, відіграють важливу роль у розвитку міжнародних наукових зв'язків. Фінансування визначається як ключовий чинник успіху, що підтримує виконання завдань та досягнення мети міжнародних ініціатив.

Виділено значення академічного обміну та наукових конференцій як елементів, що сприяють інтелектуальному обміну та створенню наукових мереж. Ці платформи стимулюють взаємодію між вченими та дослідниками, підтримуючи обговорення та обмін ідеями.

Встановлено, що міжнародні інноваційні центри є каталізаторами комерціалізації технологій та співпраці між бізнесом і наукою. Міжнародний обмін дає змогу залучати експертів із різних галузей науки та техніки, використовувати унікальні наукові підходи, традиції і ресурси для створення новаторських інновацій й рішень. Це сприяє міждисциплінарному обговоренню та розв'язанню складних проблем, які вимагають поєднання різних знань і навичок. Гнучкість та готовність до адаптації виявляються як критичні аспекти для успіху ініціатив у сфері інновацій. Зазначено, що успішні міжнародні ініціативи базуються на спільно визначеній меті, компетентному керівництві, достатньому фінансуванні, розвитку інновацій і здатності працювати в міжкультурному середовищі. Міжнародний обмін дозволяє країнам із менш розвиненою науковою базою мати доступ до провідних досліджень і технологій, що сприятиме розвитку та підвищенню їхнього наукового потенціалу.

Вищезазначене вказує на те, що міжнародний обмін науковими знаннями та експертним досвідом є важливою ланкою для глобального наукового співтовариства і сприяє інноваціям, розвитку та вирішенню великих викликів.

У статті використано елементи дослідження, аналізу, порівняння та синтезу для глибокого розуміння робочих механізмів міжнародного обміну науковими знаннями. Цей методологічний підхід дає змогу не лише описати явища, а й розкрити їхні причини та взаємозв'язки. Стаття відкриває двері для подальших досліджень у сфері міжнародного обміну науковими знаннями й експертним досвідом, зокрема в контексті сучасних викликів і можливостей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Peel D.* Knowledge Exchange / D. Peel // International Encyclopedia of Human Geography (Second Edition). — 2020. — P. 29–35. <https://doi.org/10.1016/B978-0-08-102295-5.10664-X>.
2. *Figueiredo M. S. N.* Managing knowledge — the importance of databases in the scientific production / M. S. N. Figueiredo, A. M. Pereira // Procedia Manufacturing. — 2017. — No. 12. — P. 166–173. <https://doi.org/10.1016/j.promfg.2017.08.021>.
3. UNESCO in brief [Electronic resource]. — Access mode: <https://www.unesco.org/en>.
4. Inside WIPO [Electronic resource]. — Access mode: <https://www.wipo.int/portal/en/index.html>.
5. European Commission [Electronic resource]. — Access mode: <https://commission.europa.eu/select-language?destination=/node/1>.
6. World Trade Organization [Electronic resource]. — Access mode: <https://www.wto.org/>.
7. *Калитчак Р.* Угода про асоціацію з Україною у контексті основних форматів розбудови Європейським союзом відносин із третіми країнами / Р. Калитчак, Б. Барна // Вісник Львівського університету. — 2016. — Вип. 38. — С. 50–58. (Серія: Міжнародні відносини).
8. *Газуда Л. М.* Реалізація спільних проектів транскордонного співробітництва / Л. М. Газуда, М. А. Рубіш. — Ужгород : ФОП Сабов А. М., 2015. — 276 с.
9. *Гайнішова Е.* Детермінація правових засад захисту інвестицій у ЄС із рефлексією інновацій задля забезпечення сталого зростання / Е. Гайнішова, В. Віцен // Науковий вісник Ужгородського національного університету. — 2020. — Вип. 60. — С. 204–210. (Серія: Право).
10. Україна та Республіка Польща: еволюція від білатеральних відносин до євроатлантичної інтеграції : монографія. — Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. — 200 с.
11. *Kinne B. J.* Network Dynamics and the Evolution of International Cooperation [Electronic resource] / B. J. Kinne // American Political Science Review. — 2013. — No. 107 (4). — 48 p. — Access mode: <https://escholarship.org/content/qt50g024jd/qt50g024jd.pdf>.
12. *Touval S.* Multilateral Negotiation: an analytic Approach [Electronic resource] / S. Touval // Negotiation Journal. — 1989. — P. 159–173. — Access mode: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1571-9979.1989.tb00509.x>.
13. *Matthews M.* A framework for analysing bilateral research cooperation agreements relating to reciprocity [Electronic resource] / M. Matthews, M. Fitzpatrick // Forum for European-Australian Science and Technology cooperation (FEAST). — 2010. — 10 p. — Access mode: https://openresearch-repository.anu.edu.au/bitstream/1885/147731/1/AUS-AC-CESS4EU_Analyse_bilat_agreements_v2d.pdf.
14. *Graciano P.* Shift from bilateral to multilateral relationship assistance: a perspective from science and technology [Electronic resource] / Graciano P. Yumul Jr., Nonilo A. Pena, Russell M. Pili. — Asia : Europe Institute. University of Malaya, 2003. — 13 p. — Access mode: https://eprints.um.edu.my/683/1/Shift_from_bilateral_to_multilateral_relationship_assistance_a_perspective_from_science_and_technology_by_Yumul%2C_G.P.pdf.
15. ERASMUS in the SOCRATES Programme — Findings of an Evaluation Study [Electronic resource] / Ed. Ulrich Teichler. — Bonn : Lemmens Verlags & Mediengesellschaft, 2002. — 241 p. — Access mode: https://www.lemmens.de/dateien/medien/buecher-ebooks/aca/2002_erasmus_in_the_socrates_programme.pdf.
16. *Britez R.* Internationalization of higher education: an analysis through spatial, network, and mobilities theories [Electronic resource] / R. Britez // Integración y Conocimiento. — 2017. — Vol. 2. — No. 7. — P. 277–279. — Access mode: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=8363397>.
17. *Larsen M. A.* Transnational Academic Mobility: A Case Study of Fifteen Academics [Electronic resource] / M. A. Larsen // CIE/ÉCI. — 2020. — Vol. 49. — Issue. 1. — Access mode: <https://ojs.lib.uwo.ca/index.php/cie-eci/article/view/13433>.
18. Quality Assurance of Cross-border Higher Education : Final report of the QACHE Project [Electronic resource] / T. Al-Sindi, R. Llavori, K. Mayer-Lantermann, J. Patil, P. Ranne, S. Pisarz, K. Treloar, F. Trifiro // European Association for Quality Assurance in Higher Education AISBL. — Brussels, 2016. — 57 p. — Access mode: <https://www.enqa.eu/wp-content/uploads/QACHE-final-report.pdf>.
19. International research collaborations: Much to be gained, many ways to get in trouble [Electronic resource] / Ed. M. S. Anderson, N. H. Steneck. — New York; London : Routledge, Taylor & Francis Group, 2011. — 295 p. — Access mode: https://books.google.pl/books?hl=ru&lr=&id=SkRZBwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=International+research+collaborations:+Much+to+be+gained,+many+ways+to+get+in+trouble+&ots=q7mdXMsLPi&sig=OI4kWNlae-MUqNFMCUzsazf2BMO&redir_esc=y#v=onepage&q=International%20research%20collaborations%3A%20Much%20to%20be%20gained%2C%20many%20ways%20to%20get%20in%20trouble&f=false.
20. The Impact of Collaboration on Europe's Scientific and Technological Performance [Electronic resource]: Final Report. — Karlsruhe, Brussels, Brighton, 2009. — 194 p. — Access mode: https://ec.europa.eu/invest-in-research/pdf/download_en/final_report_spa2.pdf.
21. *Yao B.* International Research Collaboration: Challenges and Opportunities [Electronic resource] / B. Yao // Journal of Diagnostic Medical Sonography. — March/April 2021. — Vol. 37. — Issue 2. — P. 107–108. — Access mode: <https://journals.sagepub.com/doi/epub/10.1177/8756479320976130>.
22. Linking Effectively: Learning Lessons from Successful Collaboration in Science and Technology [Electronic resource] / C. S. Wagner, L. Staheli, R. Silberglitt, A. Wong, J. Kadtko. — Science and Technology Policy Institute, 2002. — 59 p. — Access mode: https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/documented_briefings/2005/DB345.pdf.
23. Growth of international collaboration in science: revisiting six specialties [Electronic resource] / C. S. Wagner, T. A. Whetsell, L. Leydesdorff. — Springer,

2017. — 33 p. — Access mode: <https://www.semanticscholar.org/reader/297e8dfbf02cc1908d6db3d0f0a8d4d137cb14c3>.
24. What is Erasmus+? [Electronic resource] // Erasmus+ EU programme for education, training, youth and sport. — Access mode: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/about-erasmus/what-is-erasmus>.
 25. Horizon 2020. Details of the EU funding program that ended in 2020 and links to further information [Electronic resource] // European Commission. — Access mode: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-2020_en.
 26. Fulbright Ukraine [Electronic resource]. — Access mode: <https://fulbright.org.ua/uk/>.
 27. Постдокторські стипендії програми Марії Склодовської-Кюрі [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://houseofeurope.org.ua/opportunity/242>.
 28. Digital Equity Act Programs [Electronic resource]. — Access mode: <https://broadbandusa.ntia.doc.gov/funding-programs/digital-equity-act-programs>.
 29. Kwiek M. What large-scale publication and citation data tell us about international research collaboration in Europe: Changing national patterns in global contexts [Electronic resource] / M. Kwiek // Taylor & Francis. Studies in higher education. — 2021. — Vol. 46. — No. 12. — P. 2629–2649. — Access mode: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/03075079.2020.1749254>.
 30. Mooney H. A. Evolution of natural and social science interactions in global change research programs [Electronic resource] / H. A. Mooney, A. Duraiappah, A. Larigauderie // PNAS. — February 26, 2013. — Vol. 110. — Suppl. 1. — P. 3665–3672. — Access mode: <https://www.pnas.org/doi/pdf/10.1073/pnas.1107484110>.
 31. Hu J. Structure and patterns of cross-national Big Data research collaborations [Electronic resource] / Jiming Hu, Yin Zhang // Journal of Documentation. — 2017. — Vol. 73. — Issue 6. — P. 1119–1136. — Access mode: <http://39.103.203.133/pubs/2017/11/05/f7534354-a301-48bc-a345-c80268a078e3.pdf>.
 32. Тараненко І. В. Інноваційні стратегічні ініціативи ЄС [Електронний ресурс] / І. В. Тараненко // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. — 2011. — 7 с. — Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/72004473.pdf>.
 33. Свірський В. С. Глобальні інноваційні мережі в постіндустріальній економіці [Електронний ресурс] / В. С. Свірський // International relations, part "Economic sciences". — 2017. — Режим доступу: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/ec_n/article/viewFile/3446/3118.
 34. Підоричева І. Євроінтеграція України у сфері досліджень та інновацій: стан, виклики, заходи прискорення [Електронний ресурс] / І. Підоричева // Журнал європейської економіки. — 2022. — Т. 20. — № 4. — С. 10–31. — Режим доступу: <http://jeej.wunu.edu.ua/index.php/ukjee/article/view/1570>.
 35. Шевченко А. Ю. Аналіз трендів розвитку Європейського дослідницького та інноваційного простору (стислий виклад): аналітичний матеріал [Електронний ресурс] / А. Ю. Шевченко. — 2017. — 45 с. — Режим доступу: <https://www.civic-synergy.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Analiz-trendiv-rozvytku-YEvropejskogo-doslidnytskogo-ta-innovatsijnogo-prostoru.pdf>.
 36. Людвік І. І. Інноваційний розвиток України в умовах глобалізації економічного простору [Електронний ресурс] / І. І. Людвік // Держава та регіони. — 2022. — № 2 (125). — С. 32–40. — Режим доступу: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2022/2_2022/8.pdf. (Серія: Економіка та підприємництво).

REFERENCES

1. Deborah, P. (2020). Knowledge Exchange. *International Encyclopedia of Human Geography (Second Edition)*. P. 29–35. Retrieved from: <https://doi.org/10.1016/B978-0-08-102295-5.10664-X>.
2. Figueiredo, M. S. N., & Pereira, A. M. (2017). Managing knowledge — the importance of databases in the scientific production. *Procedia Manufacturing*, 12, P. 166–173. <https://doi.org/10.1016/j.promfg.2017.08.021>.
3. UNESCO in brief. Retrieved from: <https://www.unesco.org/en>.
4. Inside WIPO. Retrieved from: <https://www.wipo.int/portal/en/index.html>.
5. European Commission. Retrieved from: <https://commission.europa.eu/select-language?destination=/node/1>.
6. World Trade Organization. Retrieved from: <https://www.wto.org/>.
7. Kalytchak, R. & Barna, B. (2016). Uhoda pro asociatsiiu z Ukrainoiu u konteksti osnovnykh formativ rozbudovy Yevropeiskym soizom vidnosyn iz tretimy krainamy [The Association Agreement with Ukraine in the context of the main formats of the European Unions development of relations with third countries]. *Visnyk Lvivskoho universytetu* [Bulletin of Lviv University]. 38, P. 50–58. [in Ukr.].
8. Hazuda, L. M., & Rubish, M. A. (2015). Realizatsiia spilnykh proektiv transkordonnoho spivrobitnytstva [Implementation of joint projects of cross-border cooperation]. *Uzhhorod*, 276 p. [in Ukr.].
9. Hainishova, E., & Vitsen, V. (2020). Determinatsiia pravovykh zasad zakhystu investytsii u YeS iz refleksiiei innovatsii zadlia zabezpechennia staloho zrostantia [Determination of the legal framework for the protection of investments in the EU with reflection on innovations to ensure sustainable growth]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu* [Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University]. 60, P. 204–210. [in Ukr.].
10. (2020). Ukraina ta Respublika Polshcha: evoliutsiia vid bilateralnykh vidnosyn do yevroatlantskoi intehtatsii [Ukraine and the Republic of Poland: evolution from bilateral relations to Euro-Atlantic integration]. *Vinnytsia*, 200 p. [in Ukr.].
11. Kinne, B. J. (2013). Network Dynamics and the Evolution of International Cooperation. *American Political Science Review*. 107 (4), P. 48. Retrieved from: <https://escholarship.org/content/qt50g024jd/qt50g024jd.pdf>.
12. Touval, S. (1989). Multilateral Negotiation: an analytic Approach. *Negotiation Journal*. April, P. 159–173. Retrieved from: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1571-9979.1989.tb00509.x>.
13. Matthews, M., & Fitzpatrick, M. (2010). A framework for analysing bilateral research cooperation agreements relating to reciprocity. *Forum for European-Australian Science and Technology cooperation (FEAST)*. 10 p. Retrieved from: https://openresearch-repository.anu.edu.au/bitstream/1885/147731/1/AUS-ACCESS4EU_Analyse_bilat_agreements_v2d.pdf.

14. Graciano, P. Yumul Jr., Nonilo, A. Pena, & Russell, M. Pili (2003). Shift from bilateral to multilateral relationship assistance: a perspective from science and technology. Asia: Europe Institute. University of Malaya, 13 p. Retrieved from: https://eprints.um.edu.my/683/1/Shift_from_bilateral_to_multilateral_relationship_assistance_a_perspective_from_science_and_technology_by_Yumul%2C_G.P.pdf.
15. Teichler, U. (Ed.). (2002). ERASMUS in the SOCRATES Programme — Findings of an Evaluation Study. Bonn, 241 p. Retrieved from: https://www.lemmens.de/dateien/medien/buecher-ebooks/aca/2002_erasmus_in_the_socrates_programme.pdf.
16. Britze, R. (2017). Internationalization of higher education: an analysis through spatial, network, and mobilities theories. *Integración y Conocimiento*. 2 (7), P. 277–279. Retrieved from: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=8363397>.
17. Larsen, M. A. (2020). Transnational Academic Mobility: A Case Study of Fifteen Academics. *CIE/ÉCI*. 49 (1). Retrieved from: <https://ojs.lib.uwo.ca/index.php/cie-eci/article/view/13433>.
18. Al-Sindi, T., Llavori, R., Mayer-Lantermann, K., Patil, Ja., Ranne, P., Solange Piszar, S. and all. (2016). Quality Assurance of Cross-border Higher Education: Final report of the QACHE Project. European Association for Quality Assurance in Higher Education AISBL. Brussels, 57 p. Retrieved from: <https://www.enqa.eu/wp-content/uploads/QACHE-final-report.pdf>.
19. Anderson, M. S., & Steneck N. H. (Eds.) (2011). International research collaborations: Much to be gained, many ways to get in trouble. New York, London, 295 p. Retrieved from: https://books.google.pl/books?hl=ru&lr=&id=SkRZBwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=International+research+collaborations:+Much+to+be+gained,+many+ways+to+get+in+trouble+&ots=q7mdXMsLPi&sig=OI4kWNlaeMUqNFMCUzsazf2BM0&redir_esc=y#v=onepage&q=International%20research%20collaborations%3A%20Much%20to%20be%20gained%2C%20many%20ways%20to%20get%20in%20trouble&f=false.
20. (2009). The Impact of Collaboration on Europe's Scientific and Technological Performance. Final Report. Karlsruhe, Brussels, Brighton, 194 p. Retrieved from: https://ec.europa.eu/invest-in-research/pdf/download_en/final_report_spa2.pdf.
21. Yao, B. (2021, March/April). International Research Collaboration: Challenges and Opportunities. *Journal of Diagnostic Medical Sonography*. 37 (2), P. 107–108. Retrieved from: <https://journals.sagepub.com/doi/epub/10.1177/8756479320976130>.
22. Wagner, C. S., Staheli, L., Silberglitt, R., Wong, A., & Kadtko, J. (2002). Linking Effectively: Learning Lessons from Successful Collaboration in Science and Technology. Science and Technology Policy Institute, 59 p. Retrieved from: https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/documented_briefings/2005/DB345.pdf.
23. Wagner, C. S., Whetsell, T. A., & Leydesdorff, L. (2017). Growth of international collaboration in science: revisiting six specialties. Springer, 33 p. Retrieved from: <https://www.semanticscholar.org/reader/297e8dfb02cc1908d6db3d0f0a8d4d137cb14c3>.
24. What is Erasmus+?. Erasmus+ EU programme for education, training, youth and sport. Retrieved from: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/about-erasmus/what-is-erasmus>.
25. Horizon 2020. Details of the EU funding program that ended in 2020 and links to further information. European Commission. Retrieved from: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-2020_en.
26. Fulbright Ukraine. Retrieved from: <https://fulbright.org.ua/uk/>.
27. Postdoktorski stypendii prohramy Marii Sklodovskoi-Kiuri [Postdoctoral fellowships of the Maria Sklodowska-Curie program]. Retrieved from: <https://houseofeurope.org.ua/opportunity/242> [in Ukr.].
28. Digital Equity Act Programs. Retrieved from: <https://broadbandusa.ntia.doc.gov/funding-programs/digital-equity-act-programs>.
29. Kwiek, M. (2021). What large-scale publication and citation data tell us about international research collaboration in Europe: Changing national patterns in global contexts. *Taylor & Francis. Studies in higher education*. 46 (12), P. 2629–2649. Retrieved from: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/03075079.2020.1749254>.
30. Mooney, H. A. Duraiappah, A., & Larigauderie, A. (2013). Evolution of natural and social science interactions in global change research programs. *PNAS*. 110 (1), P. 3665–3672. Retrieved from: <https://www.pnas.org/doi/pdf/10.1073/pnas.1107484110>.
31. Hu, J., & Zhang, Y. (2017). Structure and patterns of cross-national Big Data research collaborations. *Journal of Documentation*. 73 (6), P. 1119–1136. Retrieved from: <http://39.103.203.133/pubs/2017/11/05/f7534354-a301-48bc-a345-c80268a078e3.pdf>.
32. Taranencko, I. V. (2011). Innovatsiini stratehichni initsiatyvy YeS [Innovative strategic initiatives of the EU]. *Teoretychni i praktychni aspekty ekonomiky ta intelektualnoi vlasnosti* [Theoretical and practical aspects of economics and intellectual property]. 7 p. Retrieved from: <https://core.ac.uk/download/pdf/72004473.pdf> [in Ukr.].
33. Svirskiy, V. S. (2017). Hlobalni innovatsiini merezhi v postindustrialnii ekonomitsi [Global innovation networks in the post-industrial economy]. *International relations*. Retrieved from: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/ec_n/article/viewFile/3446/3118 [in Ukr.].
34. Pidorycheva, I. (2022). Yevrointehratsiia Ukrainy u sferi doslidzhen ta innovatsii: stan, vyklyky, zakhody pryskorennia [European integration of Ukraine in the field of research and innovation: status, challenges, acceleration measures]. *Zhurnal yevropeiskoi ekonomiky* [Journal of European Economy]. 20 (4), P. 10–31. Retrieved from: <http://jeej.wunu.edu.ua/index.php/ukjee/article/view/1570> [in Ukr.].
35. Shevchenko, A. Yu. (2017). Analiz trendiv rozvytku Yevropeiskoho doslidnytskoho ta innovatsiinoho prostoru (styslyi vyklad) [Analysis of trends in the development of the European research and innovation space (concise summary)]. 45 p. Retrieved from: <https://www.civic-synergy.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Analiz-trendiv-rozvytku-Yevropejskogo-doslidnytskogo-ta-innovatsijnogo-prostoru.pdf> [in Ukr.].
36. Liudvik, I. I. (2022). Innovatsiyni rozvytok Ukrainy v umovakh hlobalizatsii ekonomichnogo prostoru [Innovative development of Ukraine in the conditions of globalization of the economic space]. *Derzhava ta rehiony* [State and regions]. 2 (125), P. 32–40. Retrieved from: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2022/2_2022/8.pdf [in Ukr.].

S. V. ZASANSKA, PhD in Economics, Associate Professor, Senior Researcher

ANALYSIS OF MECHANISMS AND STRUCTURES FOR INTERNATIONAL EXCHANGE OF SCIENTIFIC KNOWLEDGE AND EXPERTISE

Abstract. *The article examines an important aspect of global scientific cooperation, analysis of working mechanisms and structures for the international exchange of scientific knowledge and expert experience. Key aspects explored include international organizations and initiatives, bilateral and multilateral collaboration, academic exchange, scientific conferences and networks, funding and grant programs, national and international research project structures, and innovation activities and initiatives.*

As a result of this study, the main issues of the features of how international organizations and initiatives promote the exchange of scientific knowledge and expertise are revealed; how different types of cooperation and funding influence global cooperation, exchange of innovation and research knowledge, contribute to the development of international scientific relations and new technologies.

In general, the analysis of these aspects helps to understand how the exchange of scientific knowledge and expertise occurs at the international level and how this affects the development of the scientific and technological sphere and innovation.

As a result, practical mechanisms and structures for the international exchange of scientific knowledge and expertise are analyzed, and a theoretical context is added for understanding these processes.

The article uses elements of research, analysis, comparison and synthesis to explore the working mechanisms of international exchange.

The article points out the importance of understanding and maintaining global scientific cooperation and strengthening international scientific ties and the exchange of innovations.

The article may be useful to researchers, teachers, students, participants in international scientific projects, organizations funding scientific research, and other interested parties.

Keywords: *international cooperation, cooperation, knowledge exchange, expertise, scientific knowledge, innovation, agreements.*

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРА

Засанська Світлана Володимирівна — канд. екон. наук, доц., с. н. с., начальник відділу науково-методичного та інформаційного забезпечення експертної діяльності, ДНУ "Український інститут науково-технічної експертизи та інформації", вул. Антоновича, 180, Київ, Україна, 03150; +38 (044) 521-00-10; zasanski@gmail.com; ORCID: 0000-0003-3819-0404

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Zasanska S. V. — PhD in Economics, Associate Professor, Senior Researcher, Head of the Department of the Scientific, Methodical and Information Support of Expert Activity, State scientific institution "Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information", 180, Antonovycha Str., Kyiv, Ukraine, 03150; +38 (044) 521-00-10; zasanski@gmail.com; ORCID: 0000-0003-3819-0404

